

בס"ד

פרשת משפטים כהמשך למעמד הר סיני עפ"י שיעורו של הרב עדין אבן ישראל שטיינזלץ

1. הרב שטיינזלץ :

פרשת משפטים היא תרומת התורה בשביל כל הישיבות, שהרי "כמעט כל הי'בבות נמצאות בתוך פרשת משפטים, ויש עוד כמה וכמה חלקים, סנהדרין ועוד, שנמצאים כאן. איפה היו יכולים להגיד פלפולים אם לא היה את כל מה שיש כתוצר וכתוצאה מהדברים הללו?"

2. שמות כ"ד י' :

"ויראו את האלקים ותחת רגליו כמעשה לבנת הספיר".

3. הרב שטיינזלץ :

המעמד הנכבד, הפגישה עם הקב"ה, ואחר כך "ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם" - השכינה שורה בתוך עם ישראל. זה נראה המשך טבעי של הדברים, בפגישה הראשונה שלנו עם הקב"ה אנחנו יוצאים לקראת הקב"ה, אנחנו יוצאים מגדר האנושי, מגדר האדם הרגיל, וכל ישראל זוכים באופן אחד בהתגלות השכינה - השכינה המתגלה במרחב, מבחוץ. פרשת המשכן היא ההמשך הטבעי של הענין או פנים אחרות של אותו הדבר - אחרי ההתגלות, בה הקב"ה המתגלה יורד אל הר סיני, הקב"ה נכנס לתוכנו; אנחנו בונים לו בית, מכון לשבתו.

4. מל"א ח', י"ב ו-כ"ז :

"אלקים אמר לשכון בערפלי"
"השמים ושמי השמים לא יכלכלוך"

5. פסוק י"ג :

"ואני בניתי בית זבול לך, מכון לשבתך עולמים"

6. הרב שטיינזלץ :

לשני אלו, הצד של ה' שנמצא מעל ומעבר, ואחר כך הקב"ה השוכן אתנו בתוך המציאות שלנו, יש קשר מהות אחד עם השני, ממתן-תורה עד למשכן יש קשר ישיר. מיד בסוף פרשת יתרו, לאחר מעמד הר סיני, הדבר הראשון הוא (שמות כ', כ"ב-כ"ה) "אתם ראייתם כי מן השמים דברתי עמכם... לא תעשון אתי, אלהי כסף ואלהי זהב לא תעשו לכם... מזבח אדמה תעשה לי". מבחינה זו, ההמשך ממעמד הר סיני למקדש נראה המשך מהותי, ישיר ופשוט.

כאן, כמו בהרבה מאוד דברים אחרים, התשובה יוצאת מתוך השאלה...

באיזו מידה בעצם, כאשר אני מחריף ומחדד את השאלה, אני מוצא את התשובה. יש לתשובה מסר, והמסר שלה הוא פשוט: אחרי מעמד הר סיני, אחרי המעמד הנכבד, לפני דיני הקרבנות, לפני דיני המקדש, ואפילו לפני שמע ישראל, הדבר החשוב ביותר הוא מה לעשות עם החמור! ההעמדה הזו של הדברים היא מכוונת, היא חריפה מאוד, אבל היא מכוונת, היא אומרת שזהו האופן שבו הדברים הללו נעשים, ואין אופן אחר.

7. שבועות כ"ו :

"כל התורה כולה כללות ופרטות נאמרה"

8. הרב שטיינזלץ :

אם כמה מהמחברים המאוחרים, הן בימי הביניים, והן בזמן הזה, היו צריכים לכתוב את התורה, היא בוודאי היתה מכילה הרבה יותר רוחניות. אבל התורה, אחרי כל הדברים הגדולים, מתעסקת בפרטים. בהיקף אחר - אין בכלל אלא מה שבפרט, והפרט הוא "ואלה המשפטים". זה קודם למעמד הנכבד, לעמידה אל מול הקב"ה. זוהי הצהרה רבת משמעות, שהתורה מפרטת ב"אלה המשפטים", לאמר: 'הנח את הדברים הגדולים והנשגבים למעמדות ולמקומות מסוימים'. הפרצוף שיש לתורה, הוא הפרצוף של אותם החוקים, שמסבירים עד לפרטים הקטנים את האופן שבו אנשים חיים, בין אדם למקום ובין אדם לחברו.

9. דברים ט"ז, כ' :

"צדק צדק תרדוף"

10. הרב שטיינזלץ :

הייתי אומר ביתר שאת, יש פה אולי הגדרה: הפרטים חשובים כמו הכללים, ואולי יותר מאשר הכללים. במישור אחר, אם הייתי צריך לחפש איזושהי הגדרה כוללת של דרך, של כיוון, בו הולך העולם היהודי, הייתי אומר שבניגוד לסיסמא 'המטרה מקדשת את האמצעים', נראה שבתורה יש קו, שהוא כמעט ההצהרה ההפוכה, עד כמה שהיא נראית משונה: האמצעים מקדשים את המטרה. יש בתורה הרבה פחות על המטרות הגדולות, והרבה יותר על האמצעים: 'תעשה ככה, אל תעשה ככה, תפנה ככה, תפנה ככה'. בכל הדברים הללו יש התוויה גדולה של דרך חיים, עם הרבה הרבה פחות מטרות עליונות.

נמצא בתוך המציאות של הדברים הקטנים, הפעוטים, הבלתי חשובים

16. תהילים קי"ג, ד' :

"רם על כל גויים ה', על השמים כבודו"

אלא שהתורה רואה את רוממות שלה במקומות אחרים מאשר בכל מיני אמונות, דעות ודתות. היא לא רואה את רוממותה בקצוות הללו, שאנחנו כרגיל היינו מחפשים למצוא בהם את הנשגב.

אתה הולך, וחותר ומחפש אחר הנשגב, המבט הראשון שלך הוא על השמים מעל, על הדברים הנשגבים, ובמקום זה אתה רואה את הנשגב בכלל בצורה אחרת; אתה לא רואה אותו בתוך הרקיעים הגדולים והנשגבים הללו, אלא בתוך החומר הגולמי, עם כל הפרטים והדקויות שלו, הוא הוא הדבר שבו אתה מוצא את הבשורה.

11. במלכים א' ח' :

"השמים ושמי השמים לא יכללוך"

12. הנביא ישעיהו ס"ו, א' :

"השמים כסאי והארץ הדום רגלי, אי זה בית אשר תבנו לי"

13. הרב שטיינזלץ :

" כל הענין של המשכן הוא, שהקב"ה כביכול מצמצם את עצמו לתוך המרווח של המשכן, לא בתוך מרחב, לא במרחבים הגדולים, והקב"ה רוצה כביכול להיכנס לתוך הבית הזה. בזמן שעם ישראל עובד אותו בשלמות, המציאות-חלום שלו היא בעצם מעבר ל"שאו מרום עיניכם" - "שאו מרום עיניכם וראו מי ברא אלה",

לכולם יש תפיסה של "שאו מרום עיניכם" ואז תראו את השמים, תראו מי ברא אלה.

אבל יש דבר, שהוא הרבה יותר מאשר צד של התפעלות, של חשבון הנפש, ושל הרהורי הנפש הללו; מתי אדם מישראל מגיע לראות את פני האדון שלו? לראות וליראות? מתי הוא עושה את זה? כשהוא מגיע לבית המקדש!

ומזכירים לו תכף ומיד: 'תביא אתך כך וכך שוורים, כך וכך כבשים, כך וכך דברים אחרים, בשביל שיהיה מה לאכול, בשביל שתשמח'. במקום לומר: 'תשמח שמחה אקסטטיבית בהתלהבות הנפשית הגדולה, לראות את פני ה', יש שמחה אחרת - "אין שמחה אלא בבשר ויין". "ראה... אל פני האדון ה'" (שמות כ"ג, י"ז), זה יותר ולמעלה מאשר "שאו מרום עיניכם", איפה זה נעשה? כאשר אנחנו הולכים לבית המקדש.

כל התיאור הזה, אנשים אולי לא חושבים עליו כיוון שכל הזמן יש מחשבות בערפילי טוהר, אבל בסופו של דבר, מה שהיה מסביב לבית המקדש, כשהמלך בתפארתו, כשבאים "לראות את פני האדון ה'", היה באופן הכי פשוט, בצורה כזאת.

14. גמרא בברכות ח', א' :

"אין לו לקב"ה בעולמו אלא ארבע אמות של הלכה"

15. הרב שטיינזלץ

ההגדרה היא, שהמרום נמצא למטה. המרום לא נמצא בקצה, אנחנו לא מחפשים אותו בכיוון הנכון. כשאנחנו מדברים על הקב"ה אז אנחנו תולים עינינו או בשמים או בקורה. אבל בעיקרו של דבר, המרום